

Az OECD rendszerben minősített vetőmagok statisztikája 2004/2005

Az OECD közzé tette a 2004/2005 évre vonatkozó jelentését az OECD vetőmag rendszerek alapján végzett vetőmag minősítésekről. A megkérdezett 53 OECD tagország közül 49 válaszolt (92%), amely meglehetősen magas arány. A 49 választ adó ország közül csak 5 országban nem történt OECD rendszerben fémzárolás. A beszámolóban három különböző kategória különül el: az összes fémzárolt mennyiség, a fémzárolt mennyiség kivéve az átcímkezett kategória, valamint a nem véglegesen minősített vetőmag mennyiség.

Első alkalommal kerültek be adatok a vetőmag keverékekről, amelyek a 2004 OECD vetőmag rendszer alapján már minősíthetők ebben a formában. Az USA és Hollandia 32 tonna mennyiségben jelentett be minősítést ebből a kategóriából.

A zöldség vetőmagokra vonatkozó rendszer különbözik a másik hat szántóföldi rendszertől, hiszen különböző követelmények mellett megengedi az un. certifikált és standard minősítést is. Gyakorlatban a legtöbb zöldség vetőmag standard rendszerben az illető vetőmagos cég ellenőrzése alatt történik, a hatóság csak szűrőpróbaszerűen ellenőriz.

Négy ország toronymagasan kiemelkedik az összes OECD rendszerben minősített vetőmag mennyiség alapján. Magyarországa a vezető szerep 16%-al, melyet Franciaország (15%), az USA (12%) követ. Összesen 8 ország adja az OECD rendszerben minősített vetőmagok 50%-át. (1. ábra)

Az összes OECD rendszerben minősített vetőmag a 2004/05 évben 588.300 tonna volt, amely egy 10 %-os növekedés a 2002/2003 évhez képest.

- Az első fémzárolás 23%-al növekedett az előző évhez képest és elérte a 1998/99-ben tapasztalt magas szintet.
- A nem véglegesen minősített kategória 1996 óta része a statisztikának, amikor a szürke címkés minősítés bevezetésre került. 2004/2005-ben ez a kategória az összes minősítésnek 25%-a volt.
- Az átcímkezett rész nem túl nagy mennyiség, az összes minősítésnek átlagosan az 5%-át teszi ki, és ez a 2004/2005 évben sem volt másként (2. ábra).

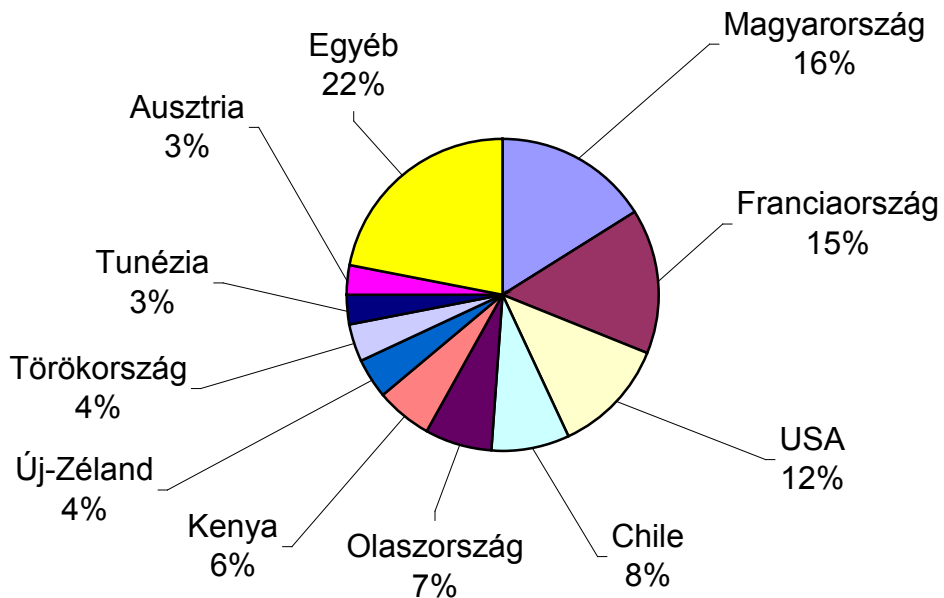
Általában az EU tagországok EK minősítéssel hozzák forgalomba a vetőmagokat az EU-n belüli vetőmag-kereskedelemhez és OECD minősítést csak a harmadik országokkal történő külkereskedelem során alkalmaznak.

A jelenlegi dokumentum az első olyan jelentés, ami az EU 25 tagországra történő bővítése után keletkezett. A 10 csatlakozó ország közül 9 minősít OECD rendszerben (kivéve Málta), ezért 2004/2005-re az ilyen típusú fémzárások csökkenése volt prognosztizálható. Azonban ennek éppen az ellenkezője történt, főként két ország, a Cseh Köztársaság és Magyarország növelte jelentősen a vetőmag minősítést.

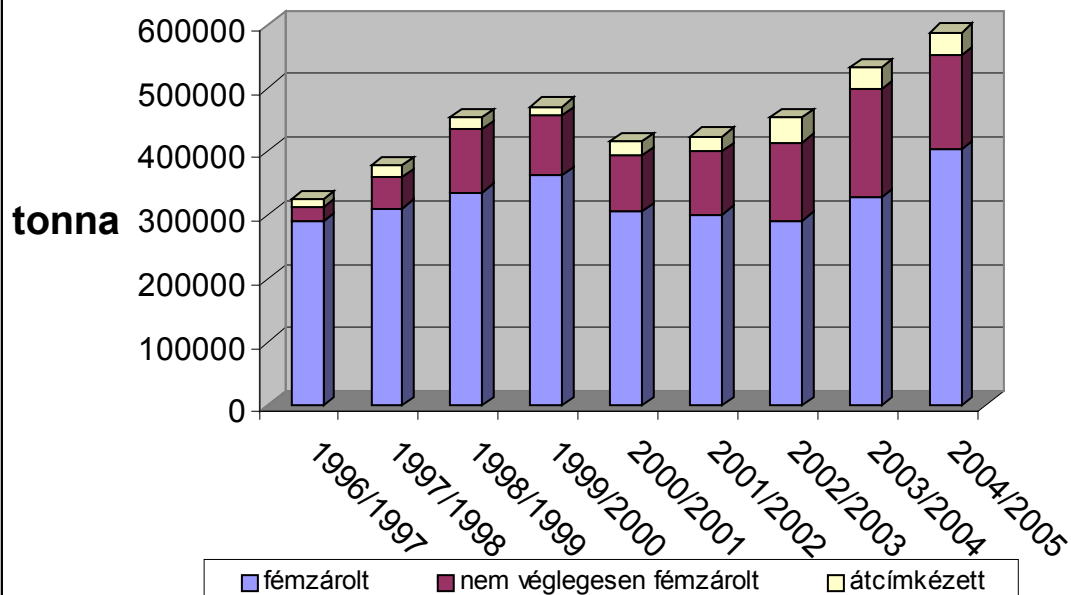
Az egyes rendszerek közül minden évben a kukorica és cirok csoport a legfontosabb. Az összes OECD rendszerben minősített vetőmag mennyiségnek több mint a felét a kukorica adja

(56%). Ha ebből kivesszük a szürke címkével zárt, valamint az átcímkezett tételeket akkor is 50%-os ez az arány.

1. Ábra OECD rendszerben minősített vetőmag országokénti megoszlása

2. ábra OECD rendszerben minősített vetőmag mennyiség alakulása az elmúlt 9 évben

1. táblázat Az OECD rendszerben minősített vetőmag 2004/2005 rendszer és kategória szerint

szuper elit (tonna)	elit (tonna)	1 fok (tonna)	2 fok (tonna)	szürke címke (tonna)	Összesen (tonna)

első fémzárolás

fűvek és pillangósok						
Poaceae	53.3	1,215.5	53,060.9	82.8	0.0	54,412.5
Fabaceae	358.9	1,426.6	27,107.1	2,682.7	0.0	31,575.3
Összesen:	412.2	2,642.1	80,168.0	2,765.5	0.0	85,987.8
keresztesvirágúak és egyéb olaj- és rosnövények						
Brassicaceae	21.0	186.5	27,614.7	33.5	0.0	27,855.7
Egyéb fajok	57.7	402.2	25,076.9	743.5	0.0	26,280.3
Összesen:	78.7	588.7	52,691.6	777.0	0.0	54,136.0
kalászos	9,450.5	6,268.6	33,840.5	4,710.7	0.0	54,270.3
répa	0.3	18.6	4,945.1	89.1	0.0	5,053.1
herefélék	1.4	8.0	122.6	1,756.8	0.0	1,888.8
kukorica és cirok	162.1	6,663.1	194,878.2	188.1	0.0	201,891.5
Összesen:	10,105.2	16,189.2	366,646.0	10,287.3	0.0	403,227.7

átcímkezett vetőmag

fűvek és pillangósok						
Poaceae	1.7	99.4	3,067.1	0.0	3.3	3,171.5
Fabaceae	297.6	66.7	1,162.6	20.5	0.0	1,547.4
Összesen:	299.3	166.1	4,229.7	20.5	3.3	4,718.9
keresztesvirágúak és egyéb olaj- és rosnövények						
Brassicaceae	0.1	13.8	2,148.2	0.9	0.4	2,163.4
egyéb fajok	0.3	23.7	5,262.2	54.4	0.2	5,340.8
Összesen:	0.4	37.5	7,410.4	55.3	0.6	7,504.2
kalászos	100.7	69.5	3,050.9	1,084.7	0.0	4,305.8
répa	0.1	0.3	104.2	0.0	4.7	109.3
herefélék	3.4	0.0	1.3	32.5	0.0	37.2
kukorica és cirok	1.0	148.4	18,138.3	121.9	539.7	18,949.3
Összesen:	404.8	421.8	32,934.9	1,314.9	548.2	35,624.6

nem véglegesen minősített vetőmag

fűvek és pillangósok						
Poaceae	9.0	14.4	827.1	0.0	0.0	850.5
Fabaceae	1.6	20.5	943.5	0.0	0.0	965.6
Összesen:	10.6	34.9	1,770.6	0.0	0.0	1,816.1
keresztesvirágúak és egyéb olaj- és rosnövények						
Brassicaceae	10.1	290.9	6,713.0	0.0	0.0	7,014.0
egyéb fajok	2.3	97.6	4,130.4	508.9	0.0	4,739.2
Összesen:	12.4	388.5	10,843.4	508.9	0.0	11,753.2
kalászos	80.4	799.1	9,288.3	28.0	0.0	10,195.8
répa	0.0	18.9	9,607.1	0.0	0.0	9,626.0
kukorica és cirok	96.0	5,890.7	110,048.7	0.0	0.0	116,035.4
Összesen:	199.4	7,132.1	141,558.1	536.9	0.0	149,426.5

MINDÖSSZESEN	10,709.4	23,743.1	541,139.0	12,139.1	548.2	588,278.8

2. táblázat Magyarországon OECD rendszerben minősített vetőmagok (Kg)

	szuper elit	elit	1 fok	2 fok	Összesen
Poaceae					
Festuca pratensis	0	0	5,000	0	5,000
Festuca rubra	0	0	50,660	0	50,660
Lolium multiflorum	0	18,000	741,777	0	759,777
Lolium perenne	0	0	138,205	0	138,205
Lolium x boucheanum	0	13,350	62,060	0	75,410
Összesen	0	31,350	997,702	0	1,029,052
Fabaceae					
Glycine max	11,500	351	37,463	41,365	90,679
Lupinus albus	0	0	5,350	0	5,350
Medicago sativa	0	42,556	116,850	111,500	270,906
Onobrychis viciifolia	157	0	0	0	157
Pisum sativum	0	0	276,870	187,800	464,670
Trifolium incarnatum	150	6,375	247,750	0	254,275
Trifolium pratense	0	0	17,450	0	17,450
Vicia pannonica	0	0	99,700	0	99,700
Vicia sativa	0	0	134,875	0	134,875
Vicia villosa	0	12,600	66,250	0	78,850
Összesen	11,807	61,882	1,002,558	340,665	1,416,912
Brassicaceae					
Brassica napus var. oleifera	0	32,990	3,149,374	0	3,182,364
Brassica rapa	0	2,000	238,253	0	240,253
Raphanus sativus var. oleiformis	0	18,700	4,332,992	0	4,351,692
Sinapis alba	0	46,975	6,816,020	0	6,862,995
Összesen	0	100,665	14,536,639	0	14,637,304

Egyéb fajok					
Cannabis sativa	0	2,402	106	39,080	41,588
Helianthus annuus	0	1,652	3,901,894	0	3,903,546
Linum usitatissimum	12,048	0	7,007	0	19,055
Phacelia tanacetifolia	0	7,544	497,200	0	504,744
Összesen	12,048	11,598	4,406,207	39,080	4,468,933
kalászosok					
Fagopyrum esculentum	0	0	15,700	0	15,700
Hordeum vulgare	0	11,040	27,800	0	38,840
Oryza sativa	0	9,000	0	0	9,000
Secale cereale	0	14,000	850,500	0	864,500
Triticum aestivum	0	148,335	327,270	811,200	1,286,805
Triticum durum	0	8,000	36,000	248,000	292,000
x Triticosecale	0	3,000	25,000	25,000	53,000
Összesen	0	193,375	1,282,270	1,084,200	2,559,845
répa					
Beta vulgaris	0	0	46,825	0	46,825
Összesen	0	0	46,825	0	46,825
kukorica és cirok					
Sorghum bicolor	0	0	41,278	0	41,278
Sorghum sudanense	0	15	92,304	0	92,319
Zea mays	770	17,147	37,249,762	0	37,267,679
Összesen	770	17,162	37,383,344	0	37,401,276
Mindösszesen	24,625	416,032	59,655,545	1,463,945	61,560,147